

ÎN CHEIERE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând cererea depusă de Dmitri Cara cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad,

în cauza de contencios administrativ, la cererea depusă de Dmitri Cara privind tragerea la răspundere a procurorului-șef al Procuraturii r-nului Cahul, în baza art.71 Cod contravențional,

c o n s t a t ă:

La 28 octombrie 2022 Dmitri Cara a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central cerere, prin care a solicitat tragerea la răspundere a procurorului-șef al Procuraturii r-nului Cahul Vitali Cebotari, în baza art.71 Cod contravențional, deoarece nu i-a răspuns la cererea depusă.

Prin încheierea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cererea depusă de Dmitri Cara privind tragerea la răspundere a procurorului-șef al Procuraturii r-nului Cahul, în baza art.71 Cod contravențional s-a declarat inadmisibilă (f.d.5-6).

La 09 noiembrie 2022 Dmitri Cara a depus la Curtea de Apel Cahul recurs împotriva încheierii din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând anularea acesteia, deoarece este ilegală, or, judecătorul este obligat să-l cheme în instanța de judecată și să-l asculte conform art. 6 CEDO (f.d.9).

Iar, la 16 decembrie 2022 Dmitri Cara a depus cerere, prin care a solicitat strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată egală în grad.

În motivarea cererii, Dmitri Cara a invocat că la 20 decembrie 2022 a primit înștiințarea nr. 3194, nr. 2-22157809-05-3r-18112022. Iar, în legătură cu faptul că judecătorii emit hotărâri nelegitime, așa precum și în acest caz a fost emisă hotărâre de câteva ori, conform art. 33 judecătorii Curții de Apel Cahul nu pot examina cauza repetat, și de aceea cere de a strămuta cauza la altă Curte de Apel.

Prin încheierea din 19 decembrie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-a ridicat de la examinare în ordine de recurs cauza de contencios administrativ, la acțiunea

reclamantului Dmitri Cara împotriva procurorului-șef al Procuraturii r-nului Cahul Vitali Cebotari, privind tragerea la răspundere contravențională a procurorului, în baza art. 71 Cod contravențional și s-a remis dosarul instanței competente, Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea cererii de strămutare.

Examinând temeiurile invocate de Dmitri Cara în cererea privind strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad cu Curtea de Apel Cahul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată netemeinicia acestora și necesitatea respingerii cererii de strămutare a cauzei, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 191 alin. (4) din Codul administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Din dispozițiile art.192 alin.(1) din Codul administrativ rezultă că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

Reieșind din prevederile art.193 alin.(2) din Codul administrativ, curțile de apel, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

Totodată, conform art.35 din Legea nr.514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, fiecare curte de apel își exercită competența într-o circumscripție care cuprinde mai multe judecătării. Curțile de apel, judecătoriile din circumscripția lor, localitatea lor de reședință sunt prevăzute la anexa nr. 3.

Din anexa nr.3 la Legea nr.514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, reiese că, circumscripția, în care își exercită competența Curtea de Apel Cahul, include judecătoria: Cahul.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

După cum rezultă din actele cauzei, Dmitri Cara a contestat cu recurs încheierea din 31 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, care se află în raza de activitate a Curții de Apel Cahul.

Astfel, cauza de contencios administrativ, la cererea depusă de Dmitri Cara privind tragerea la răspundere a procurorului-șef al Procuraturii r-nului Cahul, în baza art.71 Cod contravențional, se află la examinare în ordine de recurs la Curtea de Apel Cahul.

Se mai constată că Dmitri Cara a solicitat strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță de judecată egală în grad, invocând drept temei că judecătorii emit hotărâri nelegitime, iar deoarece și în acest caz, a fost emisă hotărâre de câteva ori, conform art. 33 judecătorii Curții de Apel Cahul nu pot examina cauza repetat.

La acest segment, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze art. 198 Cod administrativ, care enumeră exhaustiv la alin. (3) temeiurile strămutării unei cauze în contencios administrativ de la o instanță la alta.

Astfel, conform acestei norme, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre:

a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Corespunzător, din conținutul art. 198 alin. (3) din Codul administrativ rezultă că în materia acțiunilor în contencios administrativ, spre deosebire de materia acțiunilor civile, legiuitorul nu a prevăzut dreptul instanței ierarhic superioare de a strămuta o cauză aflată în procedura instanței ierarhic inferioare din motiv că ar exista bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces, adică motivul stipulat de art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă și invocat de Dmitri Cara în cererea privind strămutarea cauzei la altă instanță de judecată egală în grad.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele invocate în cererea cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată de același grad în temeiul prevederilor art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă nu pot fi reținute. Or, la 01 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, și începând cu această dată se aplică imediat noile reglementări procedurale.

Mai mult, legiuitorul, la art. 198 alin. (3) din Codul administrativ, a prevăzut exhaustiv circumstanțele care pot servi drept temei pentru strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, iar printre acestea nu se regăsește și cel care ar încadra argumentele invocate de către Dmitri Cara în cererea cu privire la strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță de același grad.

De altfel, din sensul logico-juridic al art.198 alin.(3) din Codul administrativ, rezultă că cauza poate fi strămutată la o altă instanță de judecată egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

În condițiile speței, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Cahul și formarea unui complet de judecată, care să examineze în ordine de recurs cauza de contencios administrativ respectivă.

Mai mult, aplicarea acestor temeiuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit art.37 din Codul administrativ, la înfăptuirea

controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

La argumentul lui Dmitri Cara precum că judecătorii emit hotărâri nelegitime și apără interesele poliției și ale procuraturii, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform art.1 alin.(1)-(4) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de îndeplinire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore 2001, (adoptat de Grupul Judiciar pentru Întărirea Integrității Justiției, revizuit la Masa Rotundă a Președinților Curților Supreme ținută la Palatul Păcii, Haga, 25-26 noiembrie 2002), prin independența judecătorului - se înțelege inclusiv independența individuală și instituțională, care presupune printre altele că judecătorii sunt independenți unii față de ceilalți. Nici o organizare ierarhică a justiției și nici o diferență de grad sau rang nu poate afecta în vreun mod dreptul unui judecător de a pronunța hotărâri în mod liber, fără a fi influențat de considerații sau influențe extrinseci.

Judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și sub ce motiv.

La acest capitol urmează a se reitera și opinia Comisiei de la Veneția, expusă în *Amicus Curiae* pentru Curtea Constituțională privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptată la cea de-a 110-a Sesiune Plenară (Veneția, 10-11 martie 2017), prin care s-a accentuat că, un judecător este liber să își expună opinia, să stabilească faptele și să aplice legea în toate problemele conform propriei sale convingeri și nu este obligat să se justifice în fața nimănui, nici chiar în fața altor judecători și/sau președintele instanței, pentru modul în care a înțeles legea și a stabilit faptele.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art. 6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art. 202 Cod

administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50 din același cod.

Respectiv, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Cahul, substituirea cărora ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță de judecată egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

De asemenea, la argumentul lui Dmitri Cara că în acest caz, a fost emisă hotărâre de câteva ori, respectiv conform art. 33 judecătorii Curții de Apel Cahul nu pot examina cauza repetat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că prezenta cauză se află pe rolul Curții de Apel Cahul în ordine de recurs pentru prima dată, aceasta parvenind de la Judecătoria Cahul, sediul Central la data de 17 noiembrie 2022. Prin urmare, judecătorii Curții de Apel Cahul nu s-au expus anterior pe fondul litigiului, pentru a fi în imposibilitate de a examina prezenta cauză.

Distinct de aceste constatări și din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „*un tribunal investit de lege*”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de către Dmitri Cara cu privire la strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță de judecată egală în grad.

Conform art. 191 alin. (4), 198 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Dmitri Cara cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.

Cauza de contencios administrativ, la cererea depusă de Dmitri Cara privind tragerea la răspundere a procurorului-șef al Procuraturii r-ului Cahul, în baza art.71 Cod contravențional, se restituie Curții de Apel Cahul, care este competentă să examineze în ordine de recurs prezenta acțiune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan